

STILOVI RODITELJSTVA – UTJECAJ NA PONAŠANJE DJETETA

Ciljevi koje roditelji žele postići u razvoju svoje djece vezani su uz usvajanje određenih vrijednosti tijekom odgoja. „U užem smislu, odgojni ciljevi se odnose na posebna područja funkcioniranja, postizanje specifičnih vještina, kao što su društvene vještine, pristojno ponašanje, školska uspješnost, ili šire shvaćene djetetove osobine kao što su znatiželja, motivacija, samostalnost“. Važno je reći da su ti su odgojni ciljevi pod utjecajem određene kulture.

Budući da je riječ o osnovnoškolskoj djeci, bitno je napomenuti koji su odgojni ciljevi najvažniji tijekom osnovnoškolskog razdoblja.

Dakle, u navedenom razdoblju, roditelji nastoje postići unutarnju kontrolu, prosocijalnu orijentaciju, uspostavljanje prijateljstva i suradnju s vršnjacima, razvijati pozitivnu sliku o sebi te također jačati samopoštovanje i intelektualni razvoj.

Nadalje, roditeljske vrijednosti indirektno utječu na dijete u tolikoj mjeri koliko utječu na samo roditeljsko ponašanje i odgojni stil roditelja.

DIMENZIJE	prihvatanje, razumijevanje, toplina	neprihvatanje, nerazumijevanje, odbacivanje
zahtijevanje, kontroliranje	AUTORITATIVAN	AUTORITARAN
nezahtijevanje, nekontroliranje	POPUSTLJIV	ZANEMARUJUĆI

Izvor: Ljubetić, 2007.

Kao što se može vidjeti iz Tablice 1., kombinacija topline i vrste kontrole naziva se autoritativni stil, dok kombinaciju emocionalne topline i slabe kontrole prepoznavamo kao popustljivi ili permisivni roditeljski stil. Nadalje, vrsta kontrola i emocionalna hladnoća su glavne odrednice autoritarnog, odnosno autokratskog

roditeljskog stila, a slaba kontrola koju prati emocionalna hladnoća roditelja, naziva se indiferentnim ili zanemarujućim roditeljskim stilom.

Različiti odgojni stilovi na drugačiji način utječu na razvoj djetetove ličnosti, no roditeljski je stil, uz okolinu, društvo i još neke, samo jedan od segmenata koji oblikuju djetetovo ponašanje.

STIL RODITELJSTVA	VJEROJATNO PONAŠANJE DJETETA/KARAKTER
AUTORITATIVAN	spontana djeca koja izražavaju vlastito mišljenje i emocije bez srama ili pritiska i vrlo su slobodoumna, samopouzdana, sigurna u sebe, visokog stupnja samokontrole, odgovorna
AUTORITARAN	razdražljiva djeca, povučena, bojažljiva i nesretna te nisu spontana, a često mogu biti i agresivna, niskog praga tolerancije na frustraciju, nepovjerljiva, nesigurna, neuspješna u rješavanju problema, stalno brinu kako udovoljiti roditelju/autoritetu
POPUSTLJIV	neposlušna i buntovna djeca, nesigurna i nesnalažljiva, impulzivna, slabe samokontrole, sklona agresivnosti kada se susretnu s ograničenjima i trenutnom neispunjavanju želja i zahtjeva
ZANEMARUJUĆI	često problematična djeca, imaju lošu emocionalnu samoregulaciju, poteškoće sa školskim uspjehom i antisocijalno ponašanje, neposlušna, niskog su samopoštovanja, bazično se osjećaju nesigurnim, promjenjivog su raspoloženja